

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
КАФЕДРА ЖИВОПИСУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з
навчально-педагогічної роботи

Марина ТОКАР

_____ 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Галузь знань 02 « Культура і мистецтво»
Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
Освітньо - професійна програма «Станковий живопис»
Форма навчання: денна

Харків – 2025 рік

Робоча програма з дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» для студентів 3-4 курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-професійної програми «Станковий живопис»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: професор Юрій ВІНТАЄВ

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «ОМ» _____

доцент Ольга ІВАЩЕНКО

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри живопису «З» червня 2025 р.

протокол № 18

Завідувач кафедри живопису _____

Марія КОВАЛЬОВА

Обговорено та рекомендовано до затвердження Методичною радою академії
протокол №25-04 від «27» серпня 2025р.

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини»

«Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» – одна з профільних дисциплін вибіркового циклу професійної підготовки художника-живописця.

Практична підготовка митця є невід’ємною складовою навчального процесу, що здійснюється в умовах роботи з натури, а також полягає у вивченні аналогів, літератури, методичного фонду кафедри.

Специфіка творчої майстерні пов’язана з жанрами станкової картини. Тому головним принципом у процесі навчання живопису у майстерні сюжетно-тематичної картини є напрацювання певного натурного досвіду, що дасть змогу створювати пластичність у фігурах людей в кольоротональних співвідношеннях та пошуку їх виразних особливостей. Ця практика повинна допомогти здобувачеві влучно використовувати практичні навички роботи з натурою в композиції сюжетно-тематичної картини. Процес вивчення натури будується на всіх елементах образотворчої мови: композиції, рисунку, світло-тіньових і кольоротональних співвідношеннях. Вміння вирішувати на високому рівні складні творчі задачі є запорукою майстерності художника-живописця.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається протягом 3, 4 року навчання, складається з 4-ох семестрів та 22 кредитів ECTS, 660 навчальних годин, з них: 330 годин – практичні заняття, 330 годин – самостійні)

ANNOTATION

to the academic discipline «Painting in the workshop of plot-thematic painting»

«Painting in the Studio of Subject-Thematic Painting» is one of the core disciplines of the selective cycle of professional training of an artist-painter.

The practical training of an artist is an integral part of the educational process, which is carried out in conditions of working from nature, and also consists in studying analogues, literature, and the methodological fund of the department.

The specificity of the creative workshop is associated with the genres of easel painting. Therefore, the main principle in the process of teaching painting in the studio of subject-thematic painting is to gain a certain natural experience, which will allow creating plasticity in the figures of people in color-tonal relationships and finding their expressive features. This practice should help the applicant to accurately use practical skills in working with nature in the composition of a subject-thematic painting. The process of studying nature is built on all elements of the visual language: composition, drawing, light-shadow and color-tonal relationships. The ability to solve complex creative problems at a high level is the key to the skill of an artist-painter.

According to the curriculum approved by the methodological council of the KhDADM, the discipline is studied during 3, 4 years of study, consists of 4 semesters and 22 ECTS credits, 660 academic hours, of which: 330 hours - practical classes, 330 hours - independent)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 22	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова дисципліна
	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	
Модулів – 8	Освітньо – професійна програма «Станковий живопис»	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 660		3 - 4
		Семестр
		5 - 8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 6 год. самостійної роботи студента – 6 год.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції
		-
		Практичні
		330 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		330 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю: перегляд

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 50/50%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» є певний обсяг знань з композиції, рисунку, живопису, прийомів роботи з натури, вміння пошуку та вивчення аналогів.

Здобувач отримує повну підтримку в практичній роботі при опрацюванні матеріалу.

Метою дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» є оволодіння високою образотворчою художньою культурою, системою засобів вираження художнього образу в сюжеті, що відповідатиме направленню творчої майстерні у вищій художній школи, задля здатності здобувачів вирішувати складні творчі питання на основі пізнання дійсності.

Навчальний процес складається з послідовних етапів роботи:

1. Композиційний тональний пошук у малому розмірі (пошук загального композиційно-пластичного рішення).
2. Кольоротональний етюд-пошук, уточнення композиції кольоротоном і пошук загального тону. Короткострокові етюди-пошуки виконуються в невеликих розмірах. Цей етап роботи сприяє розвитку у студентів цілісного бачення натури. Ціль пошуку – знаходити виразне композиційне рішення великими локальними кольоротональними плямами.
3. Виконання станкові живописні роботи. Розвиток знайденого у попередніх етапах пластичного рішення. Узагальнення і завершення засобами станкового живопису.

Матеріали: олія, акрил.

До головних задач курсу належать – композиційне рішення у форматі, вивчення пластики фігури, її місця розташування у просторі повітряного середовища, вміння передавати матеріальність предметів, колорит, фактуру поверхні.

знати:

- закономірності побудови тонально-живописного композиційного рішення ;
- закономірності використання технічних можливостей олійних фарб у загальній колористичній побудові;
- закономірності пошуку основної світлотної та колірної провідної плями як композиційно-живописного вузла в роботі;
- закономірності передачі живописними засобами ступеню матеріальності у головному та другорядному на картинній площині;
- засоби узагальнення та підпорядкування елементів загальному рішенню;
- закономірності використання живописних матеріалів, технік і технологій у трактовці натури.

вміти:

- компонувати у форматі,
- доцільно використовувати можливості живописного матеріалу і техніки для створення емоційно-художнього образу;
- за допомогою кольорового тону і теплохолодності передавати об'єм та характер для різних матеріалів;

- виразними засобами передавати основні риси натури;
- виразними засобами передати основну ідею твору.

Отримати навички:

- застосовувати живописні матеріали у вирішенні конкретних живописно-художніх задач.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни «Живопис у майстерні портретно – жанрової картини» (згідно з освітньою програмою)

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища.
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
- ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
- ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
- ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.
- ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

4. Програма навчальної дисципліни

5 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Вивчення та аналіз живопису складного натюрморту, пейзажу та напівпостаті людини, що спрямоване на композиційне, пластичне, кольоротональне рішення з виявленням композиційної домінанти».

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Складний натюрморт на тлі декоративних драпірувань».

Завдання 2. « Пленерні етюди пейзажу міста або села».

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Етюди одягнутої і оголеної напівпостаті людини у незаглибленому середовищі».

Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена напівпостать» спрямоване на анатомічну побудову напівпостаті завдяки тональному та кольоровому моделюванню в конкретному середовищі.

6 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Живопис оголеної напівпостаті людини з драпіруванням. Пленерні етюди пейзажу і натюрморту. Моделювання форми світлотональними і кольоровими плямами».

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Етюди кінцівок постаті людини» (кистей рук, стоп ніг). Практичне завдання на анатомічну побудову засобами живопису.

Завдання 2. «Етюди оголеної напівпостаті людини».

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».

Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної напівпостаті людини на тлі декоративних драпірувань».

7 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Вивчення та аналіз живопису постаті людини (оголеної і одягнутої), складного натюрморту, пейзажу, що спрямоване на виявлення простору середовища, на композиційне, пластичне, кольоротональне рішення і вирішення композиційної домінанти».

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Складний натюрморт» (бажано на пленері) Практичне завдання, яке спрямоване на композиційне, пластичне, кольоротональне рішення з виявленням композиційної домінанти.

Завдання 2. «Оголена постать» (копія). Практичне завдання, яке спрямоване на досконалий анатомічний аналіз фігури, гармонізацію і підпорядкування оточуючого середовища моделі.

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Одягнена постать в інтер'єрі». Практичне завдання на виявлення глибокого простору середовища з фігурою як домінантою у композиційному рішенні полотна.

Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання – «Оголена жіноча постать», спрямоване на досконалий анатомічний аналіз фігури завдяки тональному та кольоровому моделюванню в конкретному середовищі.

8 семестр містить: 2 змістовних МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Живопис оголеної постаті людини на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів. Завдання спрямоване на досконалий анатомічний аналіз фігури завдяки тональному та кольоровому моделюванню в загально-декоративній гармонійній організації полотна. Пленерні етюди пейзажу і натюрмрту».

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Живописне рішення постаті на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів». Практичне завдання на з'ясування можливостей орнаменту в живописному творі.

Завдання 2. Етюди оголеної напівпостаті людини.

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

Завдання 1. «Пленерні етюди пейзажу і натюрмрту».

Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання. Живопис оголеної постаті людини на тлі декоративних драпірувань.

Підсумковий контроль знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду. Передбачено рубіжні етапи контролю у формі переглядів практичних завдань (елементів модулю).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц	практ .під керівн. викладача	сам. робота		лекц	практ .під керівн. викладача	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9

3 КУРС, 5 СЕМЕСТР

«Вивчення та аналіз живопису складного натюрморту, пейзажу та напівпостаті людини, що спрямоване на композиційне, пластичне, кольоротональне рішення з виявленням композиційної домінанти».

МОДУЛЬ 1

Завдання 1. «Складний натюрморт на тлі декоративних драпірувань».	46		23	23				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2. Графічне рішення натюрморту на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4. Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Завдання 2. «Пленерні етюди пейзажу міста або села».	44		22	22				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення етюд у на аркуші.	4		2	2				
3.Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				
4. Завершений етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Разом за 1 модулем	90		45	45				

МОДУЛЬ 2

Завдання 1. «Етюди одягнутої і оголеної напівпостаті людини у незаглибленому середовищі».	44		22	22				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3.Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				

4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена напівпостать»	46		23	23				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук.	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3.Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Разом за 2 модулем	90		45	45				
Усього за 5 семестр	180		90	90				

3 КУРС, 6 СЕМЕСТР

«Живопис оголеної напівпостаті людини з драпіруванням. Пленерні етюди пейзажу і натюрморту. Моделювання форми світлотональними і кольоровими плямами».

МОДУЛЬ 1

Завдання 1. «Етюди кінцівок постаті людини».	46		23	23				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук.	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3.Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Завдання 2. «Етюди оголеної напівпостаті людини».	44		22	22				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук.	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3.Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				
4.Завершальний етап з проробкою деталей	10		5	5				
Разом за 1 модулем	90		45	45				

МОДУЛЬ 2

Завдання 1. Пленерні етюди пейзажу і натюрморту.	44		22	22				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				

3. Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				
4. Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання. «Живопис оголеної напівпостаті людини на тлі декоративних драпірувань».	46		23	23				
1. Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2. Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4. Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Разом за 2 модулем	90		45	45				
Усього за 6 семестр	180		90	90				

4 КУРС, 7 СЕМЕСТР

«Вивчення та аналіз живопису постаті людини (оголеної і одягнутої), складного натюрморту, пейзажу, що спрямоване на виявлення простору середовища, на композиційне, пластичне, кольоротональне рішення і вирішення композиційної домінанти».

МОДУЛЬ 1

Завдання 1. «Складний натюрморт».	46		23	23				
1. Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2. Графічне рішення натюрморту на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4. Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Завдання 2. «Оголена постать» (копія)	44		22	22				
1. Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2. Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				
4. Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Разом за 1 модулем	90		45	45				

МОДУЛЬ 2

Завдання 1. «Одягнена постать в інтер'єрі»	44		22	22				
---	----	--	----	----	--	--	--	--

1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	24		12	12				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Завдання 2. Практичне екзаменаційне завдання: «Оголена жіноча постать»	46		23	23				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	20		10	10				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	16		8	8				
Разом за 2 модулем	90		45	45				
Усього за 7 семестр	180		90	90				

4 КУРС, 8 СЕМЕСТР

«Живопис оголеної постаті людини на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів. Завдання спрямоване на досконалий анатомічний аналіз фігури завдяки тональному та кольоровому моделюванню в загально-декоративній гармонійній організації полотна. Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».

МОДУЛЬ 1

Завдання 1. «Живописне рішення постаті на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів».	30		15	15				
1.Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	10		5	5				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Завдання 2. «Етюди оголеної напівпостаті людини».	30		15	15				
1. Кольоротональний короткочасний етюд-пошук	6		3	3				
2. Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірно-тональних відносин.	10		5	5				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				

Разом за 1 модулем	60		30	30				
МОДУЛЬ 2								
Завдання 1. «Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».	30		15	15				
1.Кольоротональний короточасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірнотональних відносин.	10		5	5				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Завдання 2 Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної постаті людини на тлі декоративних драпірувань».	30		15	15				
1.Кольоротональний короточасний етюд-пошук	6		3	3				
2.Графічне рішення натури на аркуші.	4		2	2				
3. Рішення колірнотональних відносин.	10		5	5				
4.Завершальний етап з проробкою деталей.	10		5	5				
Разом за 2 модулем	60		30	30				
Усього за 8 семестр	120		60	60				
РАЗОМ ЗА 5-8 СЕМЕСТРИ	660		330	330				

6. Теми семінарських занять

Програмою не передбачається проведення семінарських занять

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	3 КУРС, 5 СЕМЕСТР	
	МОДУЛЬ 1	
1	Завдання 1. «Складний натюрморт на тлі декоративних драпірувань».	23
2	Завдання 2. «Пленерні етюди пейзажу міста або села».	22

Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
3	<u>Завдання 1.</u> «Етюди одягнутої і оголеної напівпостаті людини у незаглибленому середовищі».	22
4	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена напівпостать».	23
Разом за 2 модулем		45
Усього за 5 семестр		90
3 КУРС, 6 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1	
5	<u>Завдання 1.</u> «Етюди кінцівок постаті людини».	23
6	<u>Завдання 2.</u> «Етюди оголеної напівпостаті людини».	22
Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
7	<u>Завдання 1.</u> «Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».	22
8	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної напівпостаті людини на тлі декоративних драпірувань».	23
Разом за 2 модулем		45
Усього за 6 семестр		90
4 КУРС, 7 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1	
9	<u>Завдання 1.</u> «Складний натюрморт».	23
10	<u>Завдання 2.</u> «Оголена постать» (копія).	22
Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
11	<u>Завдання 1.</u> «Одягнена постать в інтер'єрі».	22
12	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена жіноча постать».	23
Разом за 2 модулем		45
Усього за 7 семестр		90
4 КУРС, 8 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1	
13	<u>Завдання 1.</u> «Живописне рішення постаті на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів».	15
14	<u>Завдання 2.</u> «Етюди оголеної напівпостаті людини».	15
Разом за 1 модулем		30
	МОДУЛЬ 2	
15	<u>Завдання 1.</u> «Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».	15
16	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної постаті людини на тлі декоративних драпірувань».	15
Разом за 2 модулем		30
Усього за 8 семестр		60
Разом за 5-8 семестри:		330

8. Теми лабораторних занять

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

9. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи складається з повторення лекційного матеріалу, а також виконання практичних завдань, які є елементами модулів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	3 КУРС, 5 СЕМЕСТР	
	МОДУЛЬ 1	
1	<u>Завдання 1.</u> «Складний натюрморт на тлі декоративних драпірувань».	23
2	<u>Завдання 2.</u> «Пленерні етюди пейзажу міста або села».	22
Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
3	<u>Завдання 1.</u> «Етюди одягнутої і оголеної напівпостаті людини у незаглибленому середовищі».	22
4	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена напівпостать».	23
Разом за 2 модулем		45
Усього за 5 семестр		90
	3 КУРС, 6 СЕМЕСТР	
	МОДУЛЬ 1	
5	<u>Завдання 1.</u> «Етюди кінцівок постаті людини».	23
6	<u>Завдання 2.</u> «Етюди оголеної напівпостаті людини».	22
Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
7	<u>Завдання 1.</u> «Пленерні етюди пейзажу і натюрмарту».	22
8	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної напівпостаті людини на тлі декоративних драпірувань».	23
Разом за 2 модулем		45
Усього за 6 семестр		90
	4 КУРС, 7 СЕМЕСТР	
	МОДУЛЬ 1	
9	<u>Завдання 1.</u> «Складний натюрморт».	23
10	<u>Завдання 2.</u> «Оголена постать» (копія).	22
Разом за 1 модулем		45
	МОДУЛЬ 2	
11	<u>Завдання 1.</u> «Одягнена постать в інтер'єрі».	22
12	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання - «Оголена жіноча	23

	постать.	
Разом за 2 модулем		45
Усього за 7 семестр		90
4 КУРС, 8 СЕМЕСТР		
МОДУЛЬ 1		
13	<u>Завдання 1.</u> «Живописне рішення постаті на орнаментальному тлі (або з орнаментом на одязі) на основі пошукових етюдів».	15
14	<u>Завдання 2.</u> «Етюди оголеної напівпостаті людини».	15
Разом за 1 модулем		30
МОДУЛЬ 2		
15	<u>Завдання 1.</u> «Пленерні етюди пейзажу і натюрморту».	15
16	<u>Завдання 2.</u> Практичне екзаменаційне завдання – «Живопис оголеної постаті людини на тлі декоративних драпірувань».	15
Разом за 2 модулем		30
Усього за 8 семестр		60
Разом за 5-8 семестри:		330

10. Індивідуальні завдання

Програмою передбачається, що всі запропоновані практичні завдання у кожного здобувача повинні мати оригінальне графічне та живописне рішення.

11. Методи навчання

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань.

Основна форма вивчення курсу — творча робота при виконанні вправ та практичних завдань згідно навчального плану.

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання завдань.

Мета запропонованих завдань — вправи, побудовані за принципом послідовного ускладнення навчальних задач, що визначається переходом від вивчення елементної бази презентації до тематичної закінченої форми, пов'язаних між собою смисловим навантаженням та адекватним графічним або живописним зображенням її складових частин.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

12. Методи контролю.

При вивченні дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема:

- методи практичного контролю: виконання практичних завдань (виконуються під час самостійної роботи).
- Спостереження ходу виконання завдань, робота в команді;
- Усне опитування;
- Перегляд практичних завдань.

Підсумковий семестровий контроль у формі кафедрального перегляду.

13. Розподіл балів, які отримують студенти.

Засвоєння матеріалу дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини» оцінюється 100 рейтинговими балами.

Навчальна дисципліна складається з 8 модулів, містить 16 завдань, зв'язаних між собою змістовим складом.

Сума балів (100 балів), яка відведена на дисципліну, розподіляється між модулями. Студент протягом семестру згідно графіку навчального процесу здає певні розділи (модулі) і одержує бали.

У балах оцінюються такі елементи навчальної роботи студентів: виконання практичних завдань (виконується під час самостійної роботи).

Студент, який без поважних причин (поважна причина - хвороба або причини, узгоджені з деканом факультету) не набрав необхідну кількість балів хоча б по одному з елементів модуля, отримує 0 балів і йому не зараховують весь модуль.

Неприсутність студента на проміжний контроль в установленний термін без поважних причин оцінюється нульовим балом (0 балів). Повторна здача теми (елементу модуля) в цьому випадку не дозволяється.

Додаткові дні звітності встановлюються викладачем (узгоджується на кафедрі) в кінці першого, другого і третього місяців семестру для студентів, що пропустили контрольну атестацію з поважних причин, підтверджених документально, і що мають направлення декана.

Студенти, які мають заборгованість з не поважної причини, мають ліквідувати її тільки протягом залікового тижня семестру.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі перегляду. Для допуску до перегляду з дисципліни «Живопису майстерні сюжетно-тематичної картини» повинні бути оцінені завдання, з яких складаються модулі (два модулі)

Студентам, які мають заборгованість з не поважних причин та ліквідують її у заліковий тиждень, викладач виставляє у відомість сумарний рейтинговий бал.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини», складає 100 балів в межах виконаної програми курсу.

14. Критерії оцінювання проміжних етапів контролю модулів в балах

**Ш
ка
ла**

Практичні роботи	5сем.	6сем.	7сем.	8сем.
Модуль 1	20/20	20/20	20/20	20/20
Модуль 2	20/40	20/40	20/40	20/40
Разом	100	100	100	100

оцінювання: національна ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. Тезаурус навчальної дисципліни «Живопис у майстерні сюжетно-тематичної картини»

№ з/п	Українська мова	Англійська мова
1	Станковий живопис	Easel painting
2	Станкова картина	Easel picture
3	Сюжет	Plot
4	Жанровий портрет	Genre portrait
5	Композиція	Composition
6	Образотворчі засоби композиції	Artistic means of the composition
7	Ескіз	Sketch
8	Експозиція	Exposition
9	Етюд	Etude
10	Магістр	Master of Arts
11	Творча майстерня	Creative workshop
12	Фахова підготовка	Professional training
13	Фахова майстерність	Professional mastery
14	Художній образ	Artistic image
15	Пейзаж	Landscape
16	Картон	Cardboard
17	Пластична форма	Plastic form
18	Практичні завдання	Practical tasks
19	Аналіз	Analyses
20	Аналог	Analogy
21	Кольорознавство	Color science
22	Композиційний пошук	Compositional research
23	Академічний живопис	Academic painting
24	Рисунок	drawing
25	Тема	Theme
26	Типаж	Type
27	Оригінал	Original
28	Зарисовки	Sketches
29	Концепція	Concept
30	Начерки	Outlines
31	Живопис	Painting
32	Голова	Head
33	Етюд	Sketch
34	Колір	Color
35	Колорит	Coloring
36	Компонувати	To compase
37	Конструкція	Construction
38	Матеріальність	Materials
39	Напівпостать	Half figure
40	пейзаж	Landscape
41	Пластика	Plastic move
42	Постать	Figure
43	Рисунок	Drawing
44	Середовище	Environment
45	Силует	Silhouette
46	Темпера	Distemper
47	Тон	Tone

16. Методичне забезпечення

Показ робіт із методичного фонду. Ознайомлення студентів з печатними репродукціями видатних майстрів живописного жанру та застосування додаткової літератури з дисципліни:

Базова література:

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990. 85 с.
2. Бахміна І.М. «Олексій Шовкуненко та його учні».- К.: «Мистецтво», 1994
3. Бугасенко І. «Тетяна Яблонська»,- Київ: «Мистецтво», 1991
4. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
5. Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксій. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
6. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
7. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.
8. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 216 с.
9. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис / М. Т. Попов. К. : ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164с.
10. Прищенко С. В. Кольорознавство: навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
11. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
12. 10. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
13. Саноцька Х. «Діти в українському живопису»,- К.: «Мистецтво», 1985
14. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2018. - 304 с.
15. Ковальова М., Федюн Є. Портретні постановки студентів 1950-х – 1980-х років з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск № 42. Дрогобич, 2021. С. 116 – 128. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/42_2021/part_1/42-1_2021.pdf
16. Ковальова М.М., Мельнічук Л.Д., Догадайло Д.М. Харківська пейзажна школа. Валерій Шматько. Український мистецтвознавчий дискурс. 2022. № 5. С. 47 – 53. <http://uad-jrnl.nau.in.ua/index.php/uad/article/view/64>
17. Mariia Kovalova M., Nestierova Y., Chursin O., Nimylovych O., Alforof A. The Role of Artistic Practice and Practical Experience in Higher Art Education: Analysis of Methodologies and the Structure of Practical Courses. *Journal of Curriculum and Teaching*. Vol. 13. №. 3. Special Issue. 2024. P. 159–169.
18. DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p159> Scopus

19. Ковальова. М. М., Нестерова Є. О. Особливості пленерної практики в Харківському художньо-промисловому інституті (ХХІІІ) в 1950–1970-х роках. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 2. С. 97–105. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.2.11>
20. Kovalova M., Panasiuk A., Zhuravlova N. Actualization of traditional artistic methods through the introduction of augmented reality technology: new opportunities for creativity and experimentation. *The Science of Tomorrow: Innovative Approaches and Forecasts*. Poland: Futurity Research Publishing, 2024. P. 152–156. <https://futurity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/05/Kovalova-M.-Panasiuk-A.-Zhuravlova-N.-2024.pdf> Скопус, матеріали конференції
21. <https://futurity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/05/Kovalova-M.-Panasiuk-A.-Zhuravlova-N.-2024.pdf> Скопус, матеріали конференції
22. Kovalova M., Wu Yiting. «Animation» style in modern painting of China. *Methodology and organization of scientific research: The XXII International Scientific and Practical Conference*. June 3–5, 2024, Berlin, Germany. 521 p. P. 39–42. <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/04/METHODOLOGY-AND-ORGANIZATION-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH.pdf>
23. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2018. - 304 с.

Допоміжна література:

1. Національний художній музей України. - <http://namu.kiev.ua>
2. Харківський художній музей. - <http://artmuseum.kh.ua>
3. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції: навч. - метод. посіб. для студ. ВНЗ худ. та худ. - пед. спец. / Н. О. Урсу, І. А. Гуцул; Кам'янець - Поділ. Держ. ун -т. - 2-ге вид. - Кам'янець- Подільський: Аксіома, 2018. - 166 с.
4. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. — 112с.